

4e Predikatie over Psalm 68:19, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 12 juni 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 45:4.

Gelezen: De Wet des Heeren; Efeze 2:1-10.

Gebod:

Hoe schoon en hoe goed en hoe waar is alles, Heere, de Wet onder het Oude Verbond gegeven en het Evangelie in zijn volle rijkdom bekendgemaakt onder het Nieuwe Verbond. Het is uit U, het is alles uit U en het doet U ere aan. Mogen wij ervoor uit de weg gaan, ons onderwerpen, geloven, dan hebben wij het profijt ervan, tijdelijk, geestelijk, lichamenlijk, eeuwig profijt. Want die Uw Wet beminnen, hebben grote vrede en ze hebben geen aanstoot. En de wereld is vol aanstoot, zonde, schuld en ellende. En het hart, het is als een kei zo hard, ontoegankelijk, tenzij dan dat Gij een schepping verricht, een nieuwe schepping, een herschepping.

Heere, doe ons dankbaar zijn voor hetgeen U ons geschonken hebt, voor Uw Woord, voor de belijdenis van Uw Kerk, voor de prediking van Uw Kerk. En leer ons van deze gaven gebruik maken op een U betamelijke wijze. Zo zou het ons tot groot heil wezen.

Treed in het gericht met ons niet. Vergeef ons het onze, en wil er ons genadiglijk van verlossen. Reinig ons hart en zuiver onze geest en doe ons zelfverloochening kennen en liefhebben. Want *wij* moeten het niet zijn, niet ons verstand, niets van ons. *Gij* moet het wezen, uit U en door U en tot U.

Gij hebt ons weer hier gebracht. Hoe wij hier gekomen zijn, is U bekend. Maar Gij wilt dat we hier nederzitten in de vreze van Uw Naam, op Uw gebod.

Geef ons wat wij nodig hebben. Doe ons waarheid spreken, en laat ons dit doen in de meest eenvoudige uitdrukkingen, maar geef dat deze duidelijk zijn, dat we niets zullen kunnen voorwenden. En wil dan de kracht van Uw Heilige Geest er uit genade mee gepaard doen gaan, en harten van steen wegnemen en harten van vlees schenken.

Wil Uw Gemeente, hoe gering ook misschien, nog zegenen en sterken, en doe haar zijn en blijven naar Uw belofte: “En Ik ben met u, in het vuur en in het water”.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie. We menen zoveel redenen te hebben om te danken, en zagen wij het recht, dan zou dat ook zeker zo zijn, maar wij zien op dingen die vergankelijk zijn en waarmede wij ons verderven en onze ondergang verhaasten. Ach, wat is er een gejuich en wat is er een dankbaarheid, maar niet uit U, niet uit U.

Gedenk ons en erbarm U onzer. Gedenk zieken, verpleegden en rouwdragenden,

en geef dat kruis en bezwaar middelen mogen zijn van verandering, en dat Uw Evangelie een middel mag zijn van bekering.

Amen.

Gezongen: Psalm 127:1 en 2.

Ik zou willen voortgaan met de overdenking van het 19e vers van de 68e Psalm: “Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd, Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o HEERE God!”

Op de hemelvaartsdag hebben we gesproken over de eerste woorden: “Gij zijt opgevaren”, op de daarop volgende rustdag over wat onmiddellijk volgt: “Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd”, op pinkstermaandag: “Gij hebt gaven genomen”, en, toehoorders, hier willen we nu nog mee voortgaan.

“Gij hebt gaven genomen”.

“Gaven”, zegt de dichter, en hij bedoelt daarmee de zegeningen die ik u voor veertien dagen genoemd heb en ook nog wel andere die ik u niet heb genoemd: overtuiging, roeping, geloof, hoop, liefde, vrede, blijdschap en andere. En deze zegeningen noemt hij gaven. *“Gij hebt gaven genomen”.*

De Heilige Geest overtuigt een mens. Dat is een gave, een grote gave, want wanneer men niet weet wie en wat men is, dan is ons ook niet bekend wat God is, en wat Christus is, en wat het geloof is, enzovoort. Het één hangt op het allernauwst samen met het andere. Men heeft wel gesproken van een ketting of keten der zaligheid, en dat mag ook wel, dat kan. Maar nu moet er niet één schakel worden weggenomen, want dan is het geen keten meer.

Men is overtuigd als de Heilige Geest ons overtuigd heeft, als Hij dit gedaan heeft door de Wet en door het Evangelie. De apostel Paulus zegt wel: “Door de Wet is de kennis der zonde” (Rom. 3:20), maar als u uzelf hebt leren kennen, dan weet u wel dat de Wet dan moet komen in het licht van het Evangelie. Gebeurt dit niet, dan neemt de mens bij en ondanks al zijn overtuigingen de toevlucht tot de Wet, en hij komt nooit tot het Evangelie. En als de mensen zich maar wilden onderzoeken, en de Waarheid ook wilden onderzoeken, dan zouden ze wel weten, voelen en moeten erkennen dat het vanbinnen niet in orde is, dat ze geen vrede, geen blijdschap hebben, dat er nog iets hapert. Let hierop, want het is zó eeuwigheid. En kwam u voor de poort en het lag niet goed, dan zou u teruggestuurd worden, van de hemel naar de hel.

Wanneer de stem van Christus tot ons doordringt, diep in ons hart, dan horen wij haar. Gebeurt dit niet, dan is het Evangelie voor ons een letter waarmee wij niets kun-

nen beginnen, waarmee wij wel trachten iets te beginnen, maar het is toch alles ten vure gearbeid.

Wanneer het hart, het geopende hart des Vaders in Christus wordt gezien, dus wanneer men gelooft dat God liefde is, dan opent door de werking van de Heilige Geest ons hart zich vanzelf voor de Vader. En daar heeft een ontmoeting plaats tussen God en het hart, en het hart en God. En op deze ontmoeting komt het aan. Wij moeten de dingen niet vaststellen buiten God om. Ons moet worden geleerd en geschonken de dingen vast te stellen in God, met Hem, door Hem en tot Hem.

Als we getrokken worden, dan komen we. Er zijn honderd en duizend pogingen misschien geweest, en wellicht nog veel meer, om tot Christus, tot God te naderen; het gelukte nooit. En we hadden somtijds het gevoel dat we er vlakbij waren, en daar was nog een eeuwigheid tussen. Wat was er de oorzaak van? We werden niet getrokken. En wat is de trekking? Dat is de verlichting van het verstand, en als deze verlichting er is, dan ziet men God. En in de tweede plaats: de opening van het hart, waarin Christus gevonden wordt. Door deze trekking komen we.

Wanneer ons het geloof geschonken wordt – geschonken wordt, door de werking van de Heilige Geest, door het Woord, dat is door de Wet en door het Evangelie – dan geloven we waarlijk.

Als u meent dat u een begenadigd mens zijt, vraag u dan toch af hoe u aan het geloof gekomen zijt. De godsdienstige wereld speelt ermee, overal, overal! Het is verschrikkelijk zoals de Waarheid, de leer der Waarheid, verdraaid is en verdraaid wordt. Men hoort nergens een rechte klank. En als men met de mensen in aanraking komt, en het geraakt tot een gesprek, dan hebben zij geen verweermiddel. Men moet zwijgen, knikken, en men gaat weg, en men gaat voort met het verdraaien van de Waarheid. Onderzoek toch hoe u aan het geloof gekomen zijt, als u meent dat u dit bezit. De Heere Jezus heeft gezegd van de Heilige Geest dit: “En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel”, en dan laat Hij volgen: “van zonde, omdat zij in Mij niet geloven” (Joh. 16:8-9). Nu moet u eens zeggen, als u meent dat u het geloof hebt, wat u zou kunnen vertellen van de overtuiging van ongelooft. Hoe leert een mens kennen hetgeen waarvan Christus hier spreekt, van ongelooft? Nu, als u het op het ogenblik niet kunt, volg dan wat ik u ervan hoop te zeggen, en onderzoek het thuis nog eens, want dit is één van de gewichtigste zaken. Waar het gevonden wordt, daar zou ik u misschien door de goedheid Gods kunnen helpen om te zien dat het bij u gevonden wordt. En als het bij u niet gevonden wordt, dan wens ik u toe eerlijkheid en oprechtheid om te zeggen: “Nee, ik moet bekennen dat ik het niet versta”.

Door de Wet is de kennis der zonde, namelijk wanneer de Heilige Geest de Wet neemt in Zijn heilige hand. Overtuigt nu de Heilige Geest ons door de Wet van zonde, van zonde omdat wij in Christus niet geloofd hebben? Wat zegt u? Wat zegt u in antwoord op deze vraag? Overtuigt ons de Wet van de zonde van het ongelooft? U

weet nu wel wat voor antwoord u in uw hart hebt, want tegenover uzelf behoeft u niet zo voorzichtig te zijn als tegenover God en uw naaste. Nee, de Heilige Geest overtuigt ons niet door de Wet van de zonde van het ongelof. Dat kan niet, dat kan de Heilige Geest niet doen. Waar zou de Wet dat vandaan halen? De Wet kent immers Christus niet? Dus als de apostel Paulus zegt: “Door de Wet is de kennis der zonde”, dan is het toch niet door de Wet dat de Heilige Geest overtuigt van ongelof? Neen! En ik heb u gezegd waarom het neen is. De Wet kent Christus niet. Er is in de Wet niets van Christus. Het is allemaal: “Doe dat en gij zult leven” (Luk. 10:28).

Hoe vindt nu de overtuiging van de zonde van het ongelof plaats? Als de Heilige Geest Christus openbaart in het hart, dan is de Wet erbij om het geloof in Christus te eisen. En dat is er niet, dat is er niet geweest. De Heilige Geest overtuigt ons hier ervan dat wij niet geloofd hebben. En nu werkt de Heilige Geest het geloof, en dan gaat de mens door dit geloof geheel uit zichzelf. Want nu weet hij wel wat hij is, en wat hij door de val in Adam geworden is. Hij treedt nu geheel uit zichzelf, en komt tot Christus, Die door hem is verworpen, en grijpt het bloed van Christus, dat door hem is gestort, en hij doet Christus in zijn hart wonen. En door middel van het bloed reinigt het geloof de consciëntie.

En nu moet u zich afvragen of u nu toch waarlijk op deze wijze gekomen zijt aan het geloof, of deze dingen in uw hart geschreven staan. Want deze dingen kunnen in uw hart al lang geleden geschreven zijn, zonder dat u in staat zijt geweest om te zeggen hoe de Heilige Geest overtuigt van ongelof, omdat het niet meer geleerd wordt, het is er niet meer. En het is ook mogelijk dat u zich al een mensenleeftijd voor een bekeerd mens gehouden hebt, en dat nimmer deze dingen in uw hart waren. Zo komt het er maar op aan dat we acht geven, en horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. Het bedrog van het hart, dat is nooit te beschrijven, en de weerstanden die bij de mens overwonnen moeten worden, zijn ongekend. Let hierop, let hierop! Het moet er zijn, het moet in het hart wezen. “Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid”, terwijl “men met de mond belijdt ter zaligheid” (Rom. 10:10).

Zo heeft dus iemand het geloof, als hem de Heilige Geest geschonken is. En zo is het ook met de andere, voor veertien dagen genoemde weldaden: hoop, liefde, vrede, blijdschap. Deze weldaden – hoop, enzovoort – kunnen er nooit wezen, zijn er niet, als ons niet geschonken is, door de werking en inwoning van de Heilige Geest, een waarachtig geloof. Is dit geloof ons gegeven, dan is onze hoop vast, steunende op de belofte Gods, en op het geloof door middel waarvan wij de belofte omhelsd hebben. Dan is onze liefde wederliefde. Gezien hebbende, geproefd en gesmaakt hebbende de liefde Gods, hebben wij aangevangen lief te hebben. Dan is onze blijdschap een blijdschap in God, welke blijdschap altijd gepaard gaat met diepe beschaamdheid en grote droefheid over onszelf. Beschaamdheid en droefheid alleen heeft geen betekenis, en blijdschap alleen heeft ook geen betekenis.

Vrede – vrede, vrucht des geloofs. Want God is bevredigd in Zijn Zoon. Nu heb-

ben we slechts in de Zoon te zijn, en dan is God ook met ons bevredigd, en wij met Hem. En als we met God bevredigd zijn, dan zijn we dat met alles. Ik dacht vanmorgen aan de moeilijkheden en tegenspoeden die er zijn, die er in ieder leven zijn, ook in mijn leven, en ik heb gezegd: “Alle moeilijkheden, alle tegenspoeden, alle bezwaren, ze bevorderen mijn geluk”. Want, “wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede” (Rom. 8:28). Wie dit niet kan geloven, moet zich niets wijsmaken. Hij heeft niet alleen geen vrede, maar hij kan geen vrede hebben. Zolang er nog iets is dat hapert, kan de vrede er niet wezen. Het is iets dat gevonden wordt in zijn oordeel, maar in zijn hart treft God het niet aan.

Vrede en overgave. “Op overgave... daar komt het op aan”, hebben we gisteren nog weer iemand zo met nadruk horen zeggen, en je kunt het zó horen in de predikaties. Geloof er maar niets van. Geloof er maar niets van, want het is alles leugen en bedrog, en ik heb gezegd tegen de meneer die het erover had: “Er is geen mens die zich overgeeft, voordat hij gelooft en ziet dat God Zich aan hem overgegeven heeft”. Het is alles afschuwelijk bedrog. En dat krijgen jullie van je kerk gaan. Je wordt bedrogen; aan alle kanten word je bedrogen, en overal.

Als God Zich geeft, dan geven wij ons ook. We zien dan zoveel heerlijkheid in God en we worden zo krachtig getrokken, de kracht van de Heilige Geest is zo groot, dat er geen weerstand te bieden is, en men wil ook geen weerstand bieden.

Mijn hart zegt mij, o HEER', van Uwentwegen:
“Zoek door gebeën met ernst Mijn aangezicht”;
Dat wil – *dat wil* – dat zal ik doen (Ps. 27:5).

Gezongen: Psalm 133:1 en 2.

Dat de gaven die we u hebben mogen noemen, de zegeningen waarbij wij een ogenblik stilgestaan hebben, gaven zijn, dat weet ieder die gelooft; dat weet hij zo goed. En dat het genadegaven zijn, dat is hem ook opperbest bekend. De apostel Paulus schrijft in het u voorgelezen gedeelte van Efeze 2: “Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave” (vs. 8). Niet uit u. En dan zal de begenadigde op zichzelf zien en zeggen of denken: “Uit mij, uit mij?” Want de begenadigde walgt van zichzelf en van al wat hij getracht heeft buiten het licht en zonder de kracht van de Heilige Geest. Hij gaat zijn leven na, dagelijks, en er gaat geen dag voorbij of hij schaamt zich. Wat een zonde, wat een mistastingen, wat een geveinsdheid, wat een huichelarij, wat een vergissingen, wat een overmoed. Hij schaamt zich, en hij kan niet ophouden zich te schamen en van zichzelf te walgen. Er is niets in de wereld waarvan hij zo walgt als van zichzelf. “Want uit genade zijt gij zalig geworden”.

Uit genade. Er is aan onze kant geen schijn van verdienste. Verdienste is er alleen

maar bij de mensen die niet overtuigd zijn geworden van ongeloof. Als u kunt, onthoud dit eens en denk er eens over na. *Verdienste is er alleen bij de mensen die niet overtuigd zijn geworden van ongeloof.* Deze mensen zijn niet gestorven, en dat is de oorzaak dat men aanspraken maakt, dat men eisen stelt, dat men dit wil en dat wil. Een gestorven mens wenst dit niet te doen. Hij weet dat het niet moet, dat het niet kan, dat het is tot oneer van God. En waarlijk, hij behoeft het ook niet te doen, want “God geeft het, hoe een ander schraap’, wien Hij bemint, als in de slaap” (Ps. 127:2 ber.).

Wij houden vast, nietwaar? En we zeggen: “We hebben dit nodig, en het zou zo mooi zijn als we dat hadden, en wat een blijk van Gods goedheid zou het zijn als we dat kregen”. Vasthouden, vasthouden! En het gevolg? Dat God het goede dat Christus verworven heeft door Zijn bloed en Hij ons wil geven en kan geven, ons niet geven kán. En zo berooft de mens zich van waarachtig geluk, tijdelijk, geestelijk en eeuwig geluk. En hij ontvangt het deel dat hij gezocht heeft. En daar komt hij dan straks mee voor de Rechter van hemel en aarde. En dan zal de Rechter van hemel en aarde maar één blik op hem te vestigen hebben, en dan zal hij het weten: nooit gestorven geweest, nooit gedaan wat de apostel Paulus gedaan heeft: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht. Ja, gewisselijk”, enzovoort (Filipp. 3:7 e.v.). Genade!

En als u aan de begenadigde vroeg wat het toch is dat hem zo doet spreken, dan zou hij onder meer ten antwoord geven: “Wel, de Heilige Geest heeft mij overtuigd, en als dat niet gebeurd was, dan zou er geen plaats voor Christus geweest zijn. En de Heere Jezus Christus heeft Zichzelf geopenbaard, en als dat niet geschied was, dan zou ik met mijn letterkennis verloren gegaan zijn. En het is voortgekomen uit het welbehagen Gods. “Door U, door U alleen, om ’t eeuwig welbehagen” (Ps. 89:8 ber.).

En nu het zo is, nooit anders geweest is en nimmer anders zijn zal, nu het zo is, is er in het hart van de begenadigde dankbaarheid, verwondering, blijdschap, hoop, en vele andere goede dingen, *goede dingen*. “Geloofd zij de Heere: dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God is onze zaligheid. Die God is ons een God van volkomen zaligheid; en bij den HEERE, den Heere, zijn uitkomsten tegen den dood” (Ps. 68:20-21). “Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus”, Paulus, Efeze 1 (vs. 3). “Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden”, de apostel Petrus, 1 Petrus 1, vers 3. Dat is de dankbaarheid. Hij is dankbaar. En ondankbaar is hij door de zonde die in hem woont. En waar hij dankbaar is, daar heeft hij lief. En als iemand God dankbaar is, dan is hij zijn medemens, zijn naaste, ook dankbaar, voor het minste, al was het voor een glas koud water. En er is onder alle mensen niet één die hij als zijn vijand kan beschouwen, niet één. Nimmer heeft iemand hem iets gedaan, want zoals ik al gezegd heb, alles en allen bevorderen zijn geluk – het is volstrekt buitengesloten. “En ook geen haar van uw hoofd zal verloren gaan”, zegt Christus, “zonder Mijn wil, zonder de wil Mijns hemelsen Vaders” (Matth. 10:29).

Dat is onze christelijke religie. En wanneer wij nu ook maar in enig opzicht de dingen anders stellen, dan nemen we onze christelijke religie van u weg, en dan kunt u nooit gelukkig worden. Dan zijt u bestemd om onder te gaan. En u stáát ook niet in het leven, dat voelt u wel, want u hebt vrees, “En die vreest, is niet volmaakt in de liefde” (1 Joh. 4:18). En als de mensen op u afkomen met hun drogredenen in betrekking tot hun godsdienst, dan zijt u, dan voelt u zich niet moedig als een jonge leeuw, dan weet u niet van tevoren dat u ze zult weerstaan, en dat ze voor u zullen moeten wijken, al was het dat ze met velen kwamen. Er is niets. “Magna est veritas et praevalabit!” Groot is de Waarheid en ze zal de overhand hebben!

Rust niet voordat u de dingen verstaat. U hebt nog de gelegenheid en de tijd. Gij zijt door de voorzienigheid Gods in aanraking gekomen met de Waarheid, en ge zijt er tot op dit ogenblik nog onder gehouden, terwijl honderden, duizenden haar verlaten hebben in de loop van de vele jaren die ik nu ken. Daar kon wat achter liggen, daar konden grote dingen achter liggen. Geef de moed maar niet op, en smeeke maar om ontdekking, en pleit er maar op, pleit er maar op wat u van ons hoort, en zeg maar tot de Heere, ofschoon ge Hem niet kent: “Heere, zo en zo wordt ons voorgehouden, en nu is het U bekend dat ik machteloos ben, en ik hoor ook dat ik onwillig ben. Och, ontdek me, ontdek me.” Neemt ge voor zulke gebeden, worstelingen, iedere dag een gedeelte van de tijd? Ja? *Ja?* Iedere dag een gedeelte van de tijd? Eenmaal, tweemaal, driemaal? Daniël deed het driemaal. Ja? Doe het. *Doe het!* En nooit rusten voordat ge het grote woord kunt uitspreken: “eureka”, ik heb gevonden! Of liever, ik ben gevonden. “Ik ben gevonden van degenen die naar Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen die naar Mij niet vraagden” (Rom. 10:20).

En als ik er straks niet meer ben, geef dit dan niet prijs, deze leer, want ge gaat er de verkeerde kant door op; het zal vreselijk voor u vallen het gehoord en het versmaad te hebben.

Amen.

Gebed:

En voor dit alles, Heere, zijn we onbekwaam. We hebben Uw bijstand nodig en Uw leiding. Wie van Uw kinderen zou niet van harte willen getuigen: “Door U, door U alleen, om ’t eeuwig welbehagen”? En dat niet alleen wat betreft de openbaring van het heil, maar ook wat aangaat de leiding. We zijn in verzoeking om ons onder de heerschappij van de zonde te begeven en daaronder te blijven. We zijn in de verzoeking om naar de stem van ons verdorven hart te luisteren. We zijn in de verzoeking om rekening te houden met de mensen, met de wereld, met de vorst der duisternis. Gij alleen doet wandelen in het midden van de paden des rechts. Het komt uit Egypte, en het gaat door de woestijn waar geen weg is, en het belandt in Kanaän, boven, zo het geloof er maar mag zijn.

Doe ons veel de dingen overdenken. Doe ons gedurig ons voor de vraag plaatsen

of ook ons hart beantwoordt aan Uw werk, en of datzelfde hart diep afkerig is van wat het zelf gezocht heeft en nog dikwijls zoekt. Doe ons acht geven op wat zo passeert in ons leven, in ons binnenste, maar ook in het leven in het algemeen. Veel, veel zouden we erdoor leren, zo de oprechtheid maar aanwezig is, veel, want “de dag aan den dag stort overvloediglijk spraak uit, en de nacht aan den nacht toont wetenschap”. De landman op het land, de fabrieksarbeider in zijn fabriek, de schrijver op zijn kantoor, de professor achter zijn kathedraal, het hangt niet af van de plaats; iedere plaats is goed, zo we er door het geloof mogen wezen, en in de vreze van Uw Naam kunnen en willen en mogen handelen. En dan komt er veel tot ons; ja, het houdt niet op.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:33 en 34.

5e Predikatie over Psalm 68:19, uitgesproken door Ds. J.P. Pauwe op 19 juni 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 131.

Gelezen: De Wet des Heeren; 1 Korinthe 13.

Gebod:

Volzalig, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, dat Gij God zijt, de Schepper van hemel en aarde en dat Gij ook ons gemaakt hebt, goed en naar Uw evenbeeld, dat is op te merken – ook al stond het in Uw Woord niet met zoveel woorden geschreven – uit hetgeen van ons wordt geëist, uit de Wet, uit de tien goede woorden, en uit wat we verder elkander hebben mogen voorlezen. Maar ook is uit onze overtredingen, uit onze toestand op te maken dat er een val heeft plaatsgehad, een val in het tegenovergestelde, een val in het kwade, in de zonde en in de ellende, want waar de zonde is, daar is de ellende. Onbeschrijfelijk is deze ellende, vooral omdat we het er zo goed in kunnen uithouden, omdat er in en uit de ellende zoveel is dat ons voorkomt goed te zijn en begeerlijk, begeerlijk tot spijze, begeerlijk om te leren kennen het goede en het kwade. Bedrog! Zoals het voor Adam en Eva bedrog gebleken is te zijn, zo zal het éénmaal voor de ganse wereld blijken dat de schijn is nagejaagd, en de schoonheid, de Waarheid is veronachtzaamd en vertrapt.

Ach, ontferm U, Heere, over ons. Het is door Uw goedheid dat we aan deze plaats nog mogen samen zijn, dat we ons hebben mogen onttrekken aan de schijn die er is in de prediking, in de godsdienst van deze tijd. O, het is een bron van vreugde, Heere, een oorzaak van diepe blijdschap dat Ge ons niet hebt laten doorgaan en voortgaan. We zijn niet anders, we zijn niet beter dan alle anderen, die nog altijd menen dat er

allerwegen, op vele plaatsen althans, nog voedsel is. Het is anders, het is U bekend: we zijn afgedwaald van de Waarheid, we hebben de schijn ervan gekozen.

Geef dat er gesproken mogen worden woorden van waarheid en van gezond verstand, en wil daarvoor plaats maken. Daartoe is nodig de almachtige werking Uws Geestes, want krampachtig, tegen alles in, trachten wij ons hart gesloten te houden, juist voor de dingen die het ganse hart moesten innemen. Doe ons ons openstellen, nu naar we hopen Uw Woord zal uitgaan.

Leer ons eerlijk en oprecht zijn. Geef ons eerlijk te handelen met U, met onszelf en met onze naaste, oprecht en eenvoudig. Geef dat we het niet kunnen verdragen dat er tussen U en onze onsterfelijke geest iets zou wezen. Door “vlakke velden” rijdt Gij, en kromme wegen haat Gij met een volkomen haat, en wanneer wij deze wegen aanhangen, dan zult Gij ook ons haten met een volkomen haat, en in Uw heilige toorn ons eenmaal verwerpen tot in de rampzaligheid.

Wil Uw kinderen zegenen, Uw Gemeente uitbreiden. Gedenk onze zieken en rouwdragenden. Er zijn er die een verlies leden. Gedenk hen; sterk hen naar het lichaam en naar de geest, maar doe hen bedenken, en in steeds toenemende mate bedenken dat we allen een groter verlies geleden hebben in het Paradijs.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie. Ach, het schijnt alles zo goed te gaan en toch gaat het niet goed, want het gaat buiten U om. Wat er ook geschiedt en op welk terrein ook, het gaat buiten U om. En wie heeft zich tegen U verhard en vrede gehad? Erbarm U over allen die geleerd hebben en geleerd worden, uit diepten van ellenden tot U te roepen.

Treed niet in het gericht, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.

Breng nog menigeen aan Uw zijde.

Amen.

Gezongen: Psalm 145:6 en 7.

We zouden graag, mijn zeer geachte toehoorders, de overdenking van Psalm 68, vers 19 vervolgen. Gij kent allen de woorden:

“Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevangelijk gevoerd, Gij hebt gaven genomen om uit te delen”.

Wie heeft gaven genomen om uit te delen? Hij Die is God en Mens in één Persoon. De Goddelijke natuur had zich verenigd met de menselijke natuur, en in deze natuur heeft de Zoon van God gedaan wat ik en u hadden moeten doen. Hij is gehoorzaam geweest aan God. We weten niet eens meer wat dat is, want we zijn weggevalen, volstrekt weggevalen; en waar de gehoorzaamheid aan God niet gevonden

wordt, is het duidelijk dat de gehoorzaamheid in de gezinnen en op andere plaatsen ook niet wordt gevonden. Nog eens, een mens weet niet wat gehoorzamen is. Wat ik en u hadden moeten lijden, namelijk de eeuwige dood – de straf op de zonde gesteld: “Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven” (Gen. 2:17) – ook dat had de Heere Jezus op Zich genomen.

“*Gaven genomen*” – maar niet voor Zichzelf – “*om uit te delen onder de mensen*”. De Heere Jezus heeft de Wet volbracht, de Wet die ik, als zovele malen, zo-even voorlas. Wat eist de Wet? God lief te hebben bovenal en zijn naaste als zichzelf.

Christus heeft God liefgehad bovenal – “Doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt” (Matth. 26:39) – en Zijn naaste als Zichzelf. Hij heeft Zich gegeven voor de naaste, en Hij wist wat Hij gaf en wat Hij deed wanneer Hij Zich voor de naaste gaf. Hij wist dat Hij álles gaf. Op de gaven die hier bedoeld worden, had Hij een recht verworven.

“*Om uit te delen onder de mensen*”. Wat is een mens? Wie dat te weten gekomen is, die heeft ook begrepen wat God is, maar de mens blijft maar zeggen, zolang het hem toegelaten wordt: “Spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerijen” (Jes. 30:10), want datgene wat hij toegevallen is, dat wil hij houden en daar heeft hij het eeuwig lijden in de hel voor over. Dat is een mens, en als u gezien hebt dat u dat zijt, dan zijt gij behouden, want dan komt het heil tot u, ongevraagd!

Beschuldig God niet dat Hij u niet hoort; lieg niet dat het u alles niet helpt! Verwonder u er niet over dat er zijn die veel bidden en ernstig zoeken en gedurig vragen, en toch geen stap verder schijnen te komen. Het is alles leugen en bedrog wat bij u gevonden wordt! God is goed. Doe uw ogen eens open, dan vindt u het aan uw voeten; daar is het. En neemt u het, dan hebt u het en dan hebt u alles.

“Wat is een mens!”; hoe dikwijls hoort men dat niet zuchten. Hebben we wel eens gemerkt dat degenen die deze woorden zuchtten, verlangend waren om het antwoord te vinden? Men zegt het met een glimlach, of, wanneer men het met een zucht zegt, dan blijft men daarbij, en men gaat over tot hetgeen men het beste acht.

Wat is een mens? Over deze vraag dient gij u te bekreunen. Deze vraag moet gij u stellen. Deze vraag moet u beantwoord hebben.

Een mens is een schepsel Gods. God heeft hem goed gemaakt. De Wet zegt het u, want deze Wet zou er niet wezen en zou de mens niet gesteld zijn, als hij oorspronkelijk niet goed was geweest. Ook uit 1 Korinthe 13 hebt u het gehoord. Er zou van liefde niet gesproken kunnen worden, als de mens niet oorspronkelijk goed geweest was. Een mens is een gevallen schepsel. Hij is goed en naar Gods evenbeeld gemaakt, maar hij is gevallen, afgevallen, vervallen. En wáártoe vervalt hij niet, omdat hij vervallen is! Als hij niet vervallen was, dan zou hij niet vervallen tot allerlei dingen waarover hij zich te schamen, diep te schamen heeft, ik en u en alle mensen. Want onze vroomheid is enkel bedrog, huichelarij, en onze zogenaamde werkzaamheden komen voort uit een verdorven hart. Hierom heeft de apostel Paulus gezegd: “Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde” (Rom. 14:23).

De eis die de mens gesteld was, God lief te hebben bovenal en zijn naaste als zichzelf, is gebleven. Gij denkt er misschien nooit aan wanneer ge zo hard tegen uw naaste kunt wezen, zo babbelsuchtig kunt zijn als het over hem gaat. Ge denkt er misschien nooit aan, wanneer ge uw naaste eisen stelt die ge zelf met de vinger niet aanroert, dat God wil dat gij uw naaste zult liefhebben. De eis is gebleven, en de straf die uitgesproken was over de zonde, is ook gebleven. “Ten dage als gij daarvan eet” –uw hand dus uitstrekt naar wat u begeerlijk voorkomt, maar door God u verboden is – “zult gij den dood sterven” (Gen. 2:17). We ondervinden dit iedere dag, want we zondigen niet – tenzij ons geweten al toegeschroeid is – of onze consciëntie kondigt ons de dood aan. Is dat niet waar? Dat is waar bij mij, en ik ben er van overtuigd dat het ook waar is bij u. We zondigen niet, we bedrijven de lichtste zonde niet, of onze consciëntie kondigt ons de dood aan.

De mens ligt onder Gods oordeel, en nu kan hij niets beginnen, hij is machteloos. Wanneer hij gewezen wordt op verschillende dingen die van hem in het Woord door God geëist worden: geloof, liefde, zachtmoedigheid, nederigheid, en al wat in de Bergrede gevonden wordt en wat we in 1 Korinthe 13 aantreffen en in het gehele Woord geschreven staat, dan is hij er spoedig bij om te zeggen: “Ja, maar ik kan niet; ik kan dat niet doen”, of: “Ja, maar weet u wel dat het genade is”, enzovoort; en hij vergeet, hij wil er niet van weten dat God deze dingen van hem eist. Hij kan niet, het is waar, maar als hij nu zegt: “Ik kan niet”, waarom vlucht hij dan niet de eenzaamheid in, en zegt: “Heere, vergeef het mij dat ik U zo aanspreek, want ik ken U niet, maar dit en dat wordt van mij geëist. Wat moet ik daar nu mee aan? Ik kan niet, en ik merk wel dat ik er ook geen lust in heb, hoe moet dat nu?” Van worstelen met God weet de spotter niets! Hij wil maar wat zeggen om zichzelf tenminste enigermate te kunnen handhaven tegenover God en de mensen en tegenover zichzelf. En wanneer hij de opmerking maakt: “Ja, maar dat moet een mens geschonken worden”, waarom vlucht hij dan niet tot Hem Die het hééft, Die het geven kan, Die het geven wil? Als hij voelt dat hij in deze werkzaamheid niet vordert, waarom gaat zijn angstgeroep dan niet op tot de hemel, en zegt en schreit hij niet: “Heere, Gij ziet hoe ik hier lig, machteloos en krachteloos – en tóch, en tóch”. Nee, een mens houdt meer van een praatje; hij stelt de leugen boven de Waarheid. Geloofst gij het? Die dát gelooft, kan het geen ogenblik meer bij zichzelf uithouden, maar, omdat “hulp besteld is bij een Held” (Ps. 89:20), vlucht hij tot Christus, Die hem daar wordt geopenbaard.

Ach, overdenk deze dingen – en wat ú te doen hebt, dat dien ik mijzelf ook voor te schrijven – overdenk deze dingen! Er werd eens gezegd: “Gij zult nog wederom grote gruwelen zien” (Ezech. 8:13). Dit had betrekking op de tempel. Op de zogenaamde tempels van deze tijd heeft het ook betrekking. “Graaf maar dieper”, zegt de Heere tot mij en tot u, “en ge zult in de zogenaamde tempels van deze tijd meer gruwelen vinden, steeds meer gruwelen”. Maar het heeft ook betrekking op uw hart: graaf dieper. De apostel Paulus zegt: “En zo iemand meent iets te weten, die heeft nog

niets gekend, gelijk men behoort te kennen” (1 Kor. 8:2), en dat is een wetenschap die we dagelijks moeten opdoen, en wanneer dit het geval is, dan vluchten we ook dagelijks tot Christus, dan hebben we Jezus nodig, en dan vragen we niet: “Heere, bekeer ons”, maar we vragen met de tollenaar: “O, God, wees mij, zondaar genadig” (Luk. 18:13), en dan staat er in de Bijbel een rijke belofte: “Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was” (Luk. 19:10).

Gezongen: Psalm 135:1, 2 en 3.

Door de prediking wordt Christus met al wat Hij verworven heeft, aangeboden, gegeven. “En onze Koning”, staat er in de 89e psalm, “is van Israëls God gegeven”. Dat is hetzelfde: aangeboden – gegeven. Deze aanbidding is een aanbidding van al wat we nodig hebben. “Al wat ge nodig hebt”, dat zult u in de wereld niet vinden. Gij zult het niet vinden in uzelf. Gij zult het ook niet vinden bij uw naaste. Al stond de gehele wereld aan uw zijde, dan zou u toch nog niet hebben: “al wat u nodig hebt”. Gij zoudt u ongelukkig gevoelen, want het bezit veroorzaakt begeerte. “Die het geld liefheeft, wordt van het geld niet zat” (Pred. 5:9), staat er, maar we kunnen ook dit zeggen: “Die de zonde liefheeft, wordt van de zonde niet zat”. Wat de Heere Jezus aanbiedt, dat is genoeg. De dichter zegt: “De HEER’ is mijn genoegzaam deel” (Ps. 119:29 ber.); hij heeft dit gezegd omdat het zo is en voor hem zo was. “De HEERE is mijn genoegzaam deel” – daar hoeft geen voorspoed in de wereld bij te komen, geen gezondheid, geen krachten; er hoeft niets bij te komen. Wanneer een mens dat in oprechtheid kan zeggen, dan zal er nog heel wat bij komen, zoals er staat in Mattheüs 6: “Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden” (vs. 33). U krijgt ze zonder moeite, uit Gods hand met Zijn gunst erbij. “Die ons alle dingen rijkelijk verleent om te genieten” (1 Tim. 6:17).

Nu hoeft niemand onder u en niemand in de wereld, waar maar het Woord gekomen is, te zeggen: “Ja, zou dat nu wel voor mij wezen?” Ik heb zo menigmaal horen zeggen: “Ik weet niet of het voor *mij* is”. Als men zo spreekt, dan wil men het opmaken uit wat er bij ons omgaat. Wij hebben dan het een of ander beleefd, en hieruit trachten we dan op te maken dat we genade hebben, maar omdat dat niet gelukt, omdat God noch de mens zelf daarmee bevredigd is, wordt er gezegd: “Als ik het maar wist; zou dat wel voor *mij* zijn?” Dat is bedrog, en dit bedrog wordt in stand gehouden door de gesprekken, door de prediking van deze tijd. Zo bedriegt een mens zich, want het *is* voor hem. Het is hier als met een kind. Als u het wat aanbiedt, heeft het somtijds enige vrees of schuchterheid voor u, en dan zegt u: “Kom maar”, en het kind neemt het aan. Zo zegt de Heere ook: “Het is voor u”. Het is voor ieder onzer. “Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer” (Jes. 45:22). Ik heb menigmaal horen zeggen: “Ja, maar dat gaat zo-maar niet”. Dan heb ik gevraagd: “En hoe gaat het dan?” Dan was het gesprek gedaan.

Een mens zegt maar wat. U moet weten wat u zegt. De aanbidding is er. De overtuiging en de ontdekking maken alleen dat een mens het niet meer uit kan houden. Het aannemen komt daar echter niet vandaan. Het aannemen komt van het gezicht van en het geloof in de Goddelijke liefde, die openbaar wordt in de overgave, in de aanbidding van Christus Jezus door God. Als een mens deze liefde niet gelooft, niet kan geloven dat God nu juist hem persoonlijk op het oog heeft, dan zal hij ook nooit tot God naderen, maar hij zal zijn als een kind dat zijn vrees behoudt, en hoe meer ge zegt: “Hier kind, het is voor jou”, des te meer zal dat kind zich terugtrekken en eindelijk in huilen uitbarsten, omdat het bang is voor u, omdat het uw goedheid niet gelooft. Zo gaat het hier ook. Eindelijk zal een mens zich nog verder onttrekken aan God dan hij reeds deed.

God is volkomen oprecht. Hoe zou dat toch anders kunnen? God móét toch oprecht zijn! Hij is goed, Hij is oprecht. Al kunt u dat met uw verstand niet benaderen – en u geeft toe dat u dat ook niet doen kunt – dan moet u niet menen dat u het recht zou hebben om te zeggen dat het anders is. God is goed en oprecht, en wanneer Hij Zichzelf in Zijn Zoon aanbiedt, dan meent Hij dat. Er zou nooit sprake van geloof zijn of geweest zijn, als de aanbidding er niet was, want het waarachtig geloof richt zich op de aanbidding, en als uw geloof dat niet heeft gedaan, dan hebt u het ware geloof niet. Het echte geloof richt zich op de aanbidding. Hoor maar: “Wat is een waar geloof?” “Een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennis waardoor ik alles voor waarachtig houd wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus wil”. Daar hebt u het: “ook mij”. “Onze Koning is van Israëls God gegeven” – de aanbidding: “ook mij”.

Nu kunt u wel blijven tobben en tegenspreken, maar één van tweeën: ge gaat verloren of ge komt vóór deze waarheid te liggen en er werkzaam mee te zijn. En wanneer u dan zover mocht zijn gekomen, dan zult u niet vragen wat er in uw binnenste is en wat uw werkzaamheden geweest zijn en wat u zoal ondervonden hebt, maar rechtuit zullen uw ogen op Christus gevestigd zijn: “Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt” (Joh. 1:29), en met verzaking van de wereld en verloochening van uzelf en al het uwe, zult u tot Christus de toevlucht nemen.

Hieraan moet u uw staat voor de eeuwigheid toetsen. Is het anders gegaan, dan moet u niet denken dat uw staat goed zou wezen; gij zijt in de natuurstaat en niet in de genadestaat. Is het zo echter wel gegaan, dan weet u dat het zo móét gaan, en dat wanneer het zo gaat, het goed is, dat dit de weg van God is, dat Hij op deze wijze de mens zalig maakt. Neemt hij het aan wat hem aangeboden wordt, dan is hij gered voor eeuwig. Wat ontvangt hij dan hierdoor? Ten eerste de Persoon van de Heere Jezus. Maar méér ontvangt hij: de gerechtigheid die Christus door Zijn vreselijk lijden en

sterven heeft verworven, wordt hem nu toegerekend tot zijn rechtvaardigmaking, en de Heilige Geest, Die Christus ook door Zijn lijden en sterven verworven heeft, is al in hem. Want de Geest wacht niet op een verzoek; Hij komt ongevraagd. En als Hij gekomen is zonder dat om Hem verzocht is, dan wordt de mens werkzaam door de Geest als een Geest der genade en der gebeden, als een Geest der liefde, als een Geest des geloofs, als een Geest der uitbranding, der ontdekking, der overtuiging.

Ik zou graag nog een half uur willen doorspreken, maar ik mag dat er niet van af nemen. Ik kan u nu alleen nog maar op het hart drukken om deze dingen te overdenken. Het ongeluk van de meeste mensen is dat ze niet denken. Daar wordt dan ook overal over geklaagd. Het degelijke wordt niet meer gekend en niet meer gezocht. Dat is op elk gebied zo, maar vooral is dat zo in betrekking tot de dingen die wij u bekendmaken. Als het in betrekking tot deze dingen zo niet was, dan zou het minder erg zijn, op welk gebied ook, want het oordeel begint van het huis Gods (1 Petr. 4:17).

Veronderstel toch eens dat ik hier nu voor u zat, zonder dat ik de dingen grondig overdacht had, zonder dat ik er mijn leven mee doorbracht om de dingen grondig te overdenken, zoudt ge zo'n prediking begeren? Ze zou zijn om van te walgen en in hoge mate gevaarlijk! De dingen moeten overdacht worden, en dat moet niet een werk van een dag zijn, maar van een leven. Het moet niet in enkele ogenblikken geschieden, maar het moet dag en nacht doorgaan. U moet de dingen overdenken.

Wanneer u meent dat u genade hebt – nog eens, ik kan u niet veel meer zeggen, want dan zou ik hier veel uitvoeriger op in wensen te gaan – dan moet u vooral zich eens afvragen of uw consciëntie ten volle bevredigd is. Als dat niet het geval is, dan is het zo, dat ge óf geen genade bezit, óf dat er zonden zijn die u aanhangt, niet die u dóét, want een mens kan niet leven zonder zonden te doen, maar die u aanhangt, die u het liefste zou willen houden. In deze twee gevallen kan een mens geen vrede hebben. Wat heeft men aan zijn godsdienst, wat heeft men aan God, wat heeft men aan alles, als men geen vrede heeft, als men niet alleen niet het gevoel, maar ook de wetenschap niet heeft dat er niemand achter ons staat? Het moet zó bij u zijn: u moet het gevoel en de wetenschap en het geloof hebben, dat er niemand achter u staat, dat er geen drijver is, dat er geen stok achter de deur is, dat er achter geen enkele deur een stok voor u is; dat gevoel moet u hebben en deze wetenschap! Er moet vlakke in uw ziel zijn! Er moet een dagelijkse werkzaamheid met God zijn, en men moet volle vrijmoedigheid hebben om zich door God en zijn naaste te laten onderzoeken. Dat betekent dan genade te bezitten. Dan leeft men vrij en blij. Niemand is ons iets schuldig. De goeden zijn ons niets schuldig en de kwaden zijn ons evenmin iets schuldig. Het is alles goed, en het zal goed blijven, want de Heere regeert en Hij is goed. En dat is genade, door het geloof in Christus, zondaarsgenade; niet genade van bekeerde mensen, maar zondaarsgenade, zondaarsgeloof. Als het nu zondaarsgeloof is, dan behoeft u ook niet te vragen of het wel voor u zou zijn. Het is voor u, want gij zijt een zondaar, een schepsel van God, diep gevallen, schuldig, veroordelenswaardig, verdoe-

melijk. Maar u wordt het gegeven, u wordt het Evangelie gepredikt, u wordt gezegd dat er bij de Heere vergeving is, u wordt toegeroepen: “Komt, want alle dingen zijn gereed” (Luk. 14:17).

Amen.

Gebed:

Laat ons, Heere, Uw Woord niet tegenspreken, want zo vinden we het in Uw Getuigenis, en wie heeft zich tegen U verhard, zich tegen Uw Woord verzet, en vrede gehad? We hebben nodig de bearbeiding door Uw Woord en het geloof in Uw Woord. De dingen die overeenkomstig Uw Getuigenis zijn, zijn onmisbaar. Er mag ook niets, wat het wezen ervan betreft, ontbreken. Nu zegt Ge door de mond van Uw apostel: “Onderzoekt uzelf of gij in het geloof zijt, beproeft uzelf. Of kent gij uzelf niet, dat Jezus Christus in u is? Tenzij dat gij enigszins verwerpelijk zijt.”

Voor dit alles en tot dit alles hebben we allen nog gelegenheid. Onze levensdraad werd nog niet afgesneden. We hebben nog ons oordeel en verstand, we hebben nog onze gezondheid, de een in meerdere, de andere in mindere mate, en onmogelijk is het voor niemand geworden.

De Bijbel ligt hier. We hebben dit Boek in ons huis, we zijn erin onderwezen, we worden daarin onderwezen; alle dingen zijn gereed, laat ons komen! Laat ons komen zonder iets mee te brengen, want als wij iets meebrengen, dan is dit een ijdele waan, omdat we niets hebben. Laat ons komen zonder iets mee te brengen, en laat ons eten en drinken, er is volop. Laat ons ons laten helpen door de dienaren. Wil in dit geloof degene die zwak is, sterken. Wil degenen die Ge krachten toebedeeld hebt in deze morgen of gisteren of toebedelen zult, bewaren voor een ijdele waan. Ze zouden in zulk een waan leven wanneer ze op de bearbeiding hun vertrouwen stelden. De grond van het vertrouwen in betrekking tot tijdelijke, maar ook in betrekking tot geestelijke en eeuwige dingen, zijt Gij alleen. Ze worden dan ook zalig gesproken, die U tot hun vertrouwen hebben.

Heere, bekeer ons. Grijp nog menigeen in het hart, die gemeend heeft deze prediking te moeten verlaten – ach –, en nu in gevaar is om een andere prediking te aangaarden of dit misschien al gedaan heeft, tot zijn eeuwig verderf wellicht.

Erbarm U. Erbarm U over ons volk; gedenk de volkeren. Gedenk hen op wier schouders zware lasten liggen en die dus grote verantwoordelijkheid hebben.

Amen.

Gezongen: Psalm 89:1 en 2.

6e Predikatie over Psalm 68:19, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 26 juni 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 84:1 en 2.

Gelezen: De Artikelen des Geloofs; Johannes 15:1-17.

Gebod:

Ach, Heere, dat dit waarlijk onze belijdenis zijn mocht, de belijdenis van ons hart, geschonken en gewerkt door U, door Uw Woord en Geest, tot verheerlijking van U en tot zaligheid van ons.

Door Uw voorzienigheid mogen we nog hier zijn. Doe ons naderen tot U in de Zoon Uwer liefde, en doe ons van U begeren al wat we nodig hebben, en daarbij berusten in Uw welbehagen. Wij weten niet wat we nodig hebben. Doe ons onszelf gestorven zijn, en doe ons meer en meer onszelf sterven, opdat we geloven mogen in U, in Uw macht, goedheid en gewilligheid.

Wil met ons niet in het gericht treden; doe verzoening. Reinig ons van onszelf en verlos ons van het onze. Laat het ons gaan om U en om Uw zaak en Naam. Het is U bekend hoe wij onszelf, zoals wij van nature zijn, daarin tegen hebben, hoe we daarin ook de wereld tegen hebben, hoe wij daarin alles tegen hebben. Uw Geest echter is een overwinnende Geest, is een inwinnende Geest. Gij spreekt en het is er; Gij gebiedt en het staat er.

Doe dan Uw Woord in deze middag uitgaan, en laat het zijn tot verheerlijking van U, tot opluistering van de Waarheid gelijk ze in Jezus is. Geef dat het tot zegen moge wezen; kon het zijn, tot zegen van verscheidenen, maar groot zou het wezen als één ertoe gebracht werd om te verstaan en als gevolg daarvan te bedenken de dingen van Uw Koninkrijk.

Wil Uw Gemeente onderhouden. Ze is ver weggezonden; misschien bestaat ze nog slechts uit weinige leden. Ontferm U over haar, Heere Jezus, in Uw voorbede. Draag haar op aan Uw Vader, en bid voor haar om de Heilige Geest, om Zijn gezegende werking; anders kan er toch nooit iets van worden.

Gedenk ons volk, het koninklijke huis, de regering, hen op wier schouders zware lasten liggen en die zulk een verantwoordelijkheid op zich genomen hebben. Gedenk de volkeren.

Ontferm U over onze zieken, verpleegden en rouwdragenden en over allen die in bijzondere moeilijkheden zich bevinden. Leer uit dit alles verstaan dat we U nodig hebben, en dat ieder die U nodig heeft, U niet zal behoeven te missen.

Amen.

Gezongen: Psalm 84:3 en 4.

We zouden, mijn zeer geachte toehoorders, graag onze overdenking over Psalm 68, vers 19, in deze ogenblikken vervolgen. De woorden kent u:

“Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevangelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o HEERE God!”

Over de woorden “Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen” hebben we vóór acht dagen met u mogen nadenken. Zo volgt dan: “Ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen”.

Over de woorden “*Om bij U te wonen*” spreken we nu. Het woord “wederhorigen” laten we vanmiddag aan zijn plaats.

“*Om bij U te wonen*”. Wij hebben, in Adam, bij God gewoond, wij allen, de gehele mensheid. Immers, toen God de mens had geschapen, heeft Hij hem geplaatst in Zijn onmiddellijke nabijheid. De mens was bij God. Hij ging uit en in; hij verkeerde met God zoals de ene vriend met de andere vriend omgaat. God was heilig, rechtvaardig en goed, en de mens was dat ook, want God had de mens goed en naar Zijn beeld geschapen. Er was dus overeenstemming tussen de Schepper en het schepsel. De mens had een vrije toegang tot de Heere. Maar hij heeft zich afgekeerd; moedwillig en vrijwillig heeft hij zijn Schepper de rug toegekeerd. Toen was hij niet meer bij God; er was een scheiding gekomen. Ach, welk een droeve scheiding! Een scheiding van een oneindige afstand. De mens kon zelf deze scheiding niet opheffen. Hij heeft dit ook niet getracht; hij heeft niet geprobeerd terug te komen. Hij meende reden te hebben om verblijd te wezen in die ellendige staat waarin hij gekomen was. Zoals hij eerst met zijn ganse hart God zocht en de gemeenschap des Heeren verkoos, zo riep hij nu met zijn ganse hart uit: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14). Dat is de val, en vergeet dit nooit: de verlossing in Christus veronderstelt de val. Een mens is gevallen in Adam, en wanneer hij terechtgebracht is, dan is hij opgericht in Christus.

Wanneer u genade bezit, dan moet u zich onderzoeken of het zo in uw hart uitgewerkt is. Bij de begenadigde staat het zó geschreven. Dit is de theologie van de begenadigde, en als hij spreekt en voor niemand vreest, dan geeft hij woord aan deze theologie. Gij zult hem nooit anders horen spreken. Hij kan, hij mag en hij wil niet anders meer spreken. Als er niemand in de wereld meer was in wiens hart deze dingen geschreven stonden (en het schijnt haast dat we daarheen gaan, ofschoon het toch niet zo zal zijn), dan zou hij ze belijden en er getuigenis van afleggen, tegen goddeloos en vroom in.

Wat nu bij de mens onmogelijk geworden was, en ook door hem niet gezocht werd en nooit gezocht is geworden, heeft God ongevraagd tot stand gebracht. Wat

heeft Hij daartoe gedaan? Ook dit moet in uw hart geschreven staan. Hij heeft de Zoon gezonden, de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen, en Deze heeft Zich laten zenden, vrijwillig, zonder erom gevraagd te zijn. Er is immers niemand die God zoekt, ook niet tot één toe (Rom. 3:11). De Zoon heeft een grote onderneming op Zich genomen. Hij is Mens geworden. Hij heeft de menselijke natuur aangenomen en is gekomen onder de mensen. Als de Kerk van Christus uitroept: “Wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech, dat ik in de tenten Kedars woon” (Ps. 120:5), wat moet dan het leven van Christus geweest zijn onder ons, bij mij en bij u en bij de gehele wereld! De droefheid die Christus gehad heeft terwijl Hij op aarde was, het leed dat Hij gedragen heeft terwijl Hij onder de mensen wandelde en werkte, zijn niet te beschrijven. Wij hebben er geen besef van, anders zouden Zijn tranen ons wel tot bekering brengen.

Toen Hij nu onder ons was, vlees en bloed van de kinderen der mensen had aangenomen, heeft Hij een groot werk volbracht, een zwaar, een pijnlijk, een vreselijk werk. Hij heeft het oordeel van de wereld gedragen. Gij voelt toch wel, waar de wereld is zoals ze is, dat er een oordeel op de wereld moet liggen? Er ligt een oordeel op de wereld. Als een mens van dat oordeel niet verlost wordt, dan zal hij eeuwig Gods gramschap moeten lijden. Dat oordeel heeft Christus gedragen, weggedragen in en door Zichzelf, en als een niet-gevallen mens heeft Hij geleefd. Hoe hadden wij moeten leven? In gehoorzaamheid. Zo heeft Christus geleefd: in gehoorzaamheid.

Je herinnert je het zeker wel, kinderen, dat je zo dikwijls ongehoorzaam was tegenover je ouders. Wellicht ben je dat nog. Dat is een verschrikkelijke zonde, want er staat: “Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat u de HEERE uw God geeft”. Zo is het met alle mensen. Maar Christus is gehoorzaam geweest. Hij vroeg niet: “Maar Vader, als het nu geschiedt zoals U het wilt of gebiedt, gaat het dan wel goed?” Hij vroeg helemaal niet, maar Hij volgde. Wij moeten ook niet vragen. Wij moeten volgen. Wij moeten geen belangen hebben. Wij moeten geloven dat God ze behartigt. Dat is het werk van Christus geweest. Hij had geen belangen; Hij geloofde dat God ze behartigde. Daarom zei Hij: “Doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt” (Matth. 26:39). Dit gehoorzamen kostte hoe langer hoe meer zuchten en tranen. In Gethsémáné werden Zijn tranen bloed, en op Golgotha – ofschoon Hij volkomen de keus gedaan had om te volgen – is het onuitsprekelijk geweest, zodat Hij bad: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” (Matth. 27:46).

Hebt gij wel eens het van God verlaten-zijn gevoeld? Ik zeg niet: dan verstaat u het; maar dan heeft u misschien enige indrukken van het van God verlaten-zijn. Als God ons werkelijk verlaat, dan is het voor eeuwig met de mens afgelopen, dan zijn we aan de duivelen overgeleverd, en die zullen waarlijk niet zo zacht met ons handelen als God gedaan heeft tijdens ons leven. Dan zal er wat anders komen kijken. Nu klaagt u misschien, maar in de hel zult u wat anders doen. Daar zult u tandenknaarsen,

daar zult u vloeken. God zult u daar vloeken, uzelf, uw naaste, uw allernaaste. Uw vader, uw moeder, uw kinderen zult u vloeken, en dat tot in alle eeuwigheid, zonder enige verkwikking, zonder enige verpozing. Want als we de genade niet deelachtig worden, dan blijft er een duivel over, wat zelfs hier door de geschiedenis geleerd is of geleerd wordt.

De Vader heeft zulk een welbehagen gehad in Zijn Zoon. Toen de Zoon in het graf had gelegen, drie dagen en drie nachten, heeft de Vader als teken van Zijn goedkeuring Zijn engel gezonden, het graf willen openen, Christus willen opwekken. Toen stond de opgewekte Christus tegenover het Joodse volk, maar dat heeft het Joodse volk niet gezien. Christus, de Opgewekte, staat nog zo tegenover de gehele wereld, maar de wereld ziet het niet en ze wil het niet zien. Ze blijft zeggen: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust”. Heeft u het ooit gezien?

De Vader heeft de Zoon in de hemel opgenomen en Hem een plaats gegeven aan Zijn rechterhand. Nu waren de uitverkorenen gered. Wat betreft de rechtvaardigheid Gods, had God de uitverkorenen onmiddellijk in de hemel kunnen nemen, maar dat was de bedoeling niet. “Dit volk”, staat er, “heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen” (Jes. 43:21). De Zoon kwam om Zijn recht, want de belofte was er: “Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien” (Jes. 53:10), en dan is God een God Die het recht liefheeft. Deze belofte heeft Christus Zijn Vader voorgehouden en de vervulling ervan geëist, want Christus had een eis bij de Vader en aan deze eis heeft de Vader voldaan. Hij heeft de Heilige Geest gezonden.

Wat is nu het werk van de Heilige Geest? Het is de toepassing van de zaligheid, om het in het kort te zeggen. Wanneer wordt de zaligheid toegepast? De zaligheid wordt niet genomen, zij wordt geschonken. We hebben zelf geen hand om de zaligheid aan te nemen. Een geopende hand wordt óók nog gegeven. Er zijn vele mensen die de zaligheid zomaar nemen. Wie dat doet, is zonder bruiloftskleed en hij blijft niet in de zaal; hij zal gebonden, weggebracht en uitgeworpen worden (Matth. 22:11-14). Er staat: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden” (Zach. 4:6). Er werd bij de bouw van de tempel geen hamerslag gehoord. Hier ook niet.

De Heilige Geest brengt een mens tot de werkelijkheid. Een mens leeft niet in de werkelijkheid. Ieder mens leeft in de schijn. Het is verschrikkelijk dat we het moeten zeggen. Ieder mens leeft in de schijn. Alles is schijn, en nu brengt de Heilige Geest de mens tot de werkelijkheid. En wat doet Hij daartoe? Hij maakt de mens met zichzelf bekend. Een mens heeft zijn aspiraties, zijn idealen, zijn illusies, zijn begeerten, zijn goede bedoelingen, zijn voornemens. Ik heb het u gezegd: het is alles schijn, en dat is hetgeen de Heilige Geest laat zien. Hij overtuigt een mens ervan dat hij anders is. Hij overtuigt de mens van zijn desolate staat in Adam. Hij overtuigt een mens dat hij in een schuldige staat is, in een onreine staat, in een machteloze staat, in een verdoemelijke staat. Dat is het eerste werk van de Heilige Geest in de toepassing van de zaligheid.

En nu neemt een mens kennis van zichzelf en het alarmgeroep gaat op. U ziet het in de stokbewaarder. U ziet het in de mensen die op de Pinksterdag bekeerd zijn geworden. Het alarmgeroep gaat op! “Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?” (Hand. 16:30). Op deze vraag kan niemand het antwoord geven – de mensen proberen het wel; zij proberen hun naaste te helpen – hier moet God komen, bij Hem alleen is het antwoord. Onderzoek u maar goed, of u het antwoord ontvangen hebt, en of u het van God hebt ontvangen – “Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?”; dat is in de tweede plaats het werk van de Heilige Geest in de toepassing.

En het derde werk is dat Hij God bekendmaakt, niet alleen in Zijn rechtvaardigheid – daarvan had Hij al iets bekendgemaakt, met het gevolg dat een mens gezien heeft dat hij onmogelijk van God in zijn weg iets te verwachten had – maar nu maakt de Heilige Geest God in Christus bekend. Als Hij dat doet, dan vertoont Zich God in Zijn heilige deugden in Zijn Zoon. Dan doet Hij zien dat Hij bevredigd is in en door Christus Jezus, door het bloed van Christus en door het werk van Christus. “Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd” (2 Kor. 5:19). Is u aan deze plaats gekomen? Dan aanschouwt de mens God in Zijn heerlijkheid. “O”, zegt het hart, “daar is God”, en wat hij nu aanschouwt, dat heeft hij nooit gezien. Hij ziet echter niet alleen iets, maar hij wordt ook iets gewaar. Wat wordt hij gewaar? Dat God in hem komt, al in hem is, zodat zijn hart opengegaan is, het hart dat gesloten was. En nu doet hij wat God heeft gedaan. Hij opent zijn hart voor God, en zo heeft er een omhelzing plaats van God in Christus met de ziel en van de ziel met God in Christus; en zoals God in Christus hier tot hem gekomen is, zo komen alle weldaden, alle zegeningen die Christus door Zijn lijden en sterven heeft verworven, tot hem. Hij heeft maar te eten en te drinken. Hij heeft zich maar te laten helpen, te laten bedienen. Hij zelf doet niets, maar de Heilige Geest doet het. “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden”. Zijn hart wordt vervuld. Waarvan? Van God in Jezus Christus, en nu zegt deze mens: “Mij is de Heilige Geest geschonken, en de Zoon woont in mijn hart door de Heilige Geest”. Nu is er voor deze mens een toegang tot God de Vader. De Vader is zijn Vader in Christus.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

“Om bij U te wonen”. Waarin bestaat dit? Want het schijnt dat dit het doel is. “Gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen”. Laat ons hier nu nog enige ogenblikken met elkander over nadenken. Het wonen bij God bestaat, hier althans, uit twee zaken: uit de vereniging met de Heere en uit de gemeenschap met de Heere.

Uit de vereniging met de Heere. De vereniging wordt door Christus tot stand gebracht. Een mens zou in eeuwigheid, al stond hij voor de geopende hel, zich niet

met Christus verenigen. Hij blijft zeggen, tot aan het ogenblik van zijn ondergang: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust”, tenzij Christus het anders maakt. Christus komt tot een mens, en dan vindt Hij de mens zoals hij is, zoals hij geworden is door zijn val en bondsbreuk in Adam, niet half bekeerd, niet met veel goede dingen, neen! Zo zouden wij het denken, zo zouden wij het willen. Nee, Hij vindt een mens zoals hij is. Het zijn goddelozen die gerechtvaardigd worden; het zijn onreinen die gereinigd worden; het zijn machtelozen die geholpen worden, en het zijn huichelaars die zuiver gemaakt worden.

En wanneer nu de Heere Jezus Christus tot de mens is gekomen, dan komt deze tot de Heere Jezus. O, dit gaat zo vast op! Wanneer u dit tegenspreekt, dan zult u nooit met een begenadigd mens een stichtelijk gesprek kunnen voeren. U zult ook geen toegang hebben tot God. Als Christus tot ons gekomen is, als Hij gezegd heeft: “Ik ben Jozef, dien gij naar Egypte verkocht hebt” (Gen. 45:4), gezegd heeft: “Ik ben gekomen om u te redden”, dan komt een mens tot Christus. Ik heb u al meer gezegd: “Christus is de Kracht Gods en de Wijsheid Gods” (1 Kor. 1:24). In deze kracht, door deze kracht komt nu de mens tot Christus, zodat hij in dit komen er ook nog geheel buiten valt, en zegt, kan zeggen: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden”.

En als nu een mens, nadat God in Christus tot hem is gekomen, tot de Heere is genaderd, dan hebben deze twee elkander lief, en hier kunt u denken, heel uit de verte althans, aan een huwelijksverbintenis. Deze twee hebben elkander lief. Bij God was de liefde van eeuwigheid. Maar bij de mens *nu, nu* voor het eerst. En hij zal bekennen dat hij nu voor het eerst de liefde verstaat. Hij hoeft er niet naar te zoeken, hij heeft het niet op te sporen, maar hij verstaat het, en hij zegt: “God heb ik lief” (Ps. 116:1 ber.). Er is dus een band gekomen, opnieuw gekomen, tussen God en de mens; en deze band is tot in eeuwigheid, gelijk ze van eeuwigheid is. “Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid” (Jer. 31:3).

Nu hebben deze twee ook dezelfde belangen, precies dezelfde belangen. God heeft nu op Zich genomen om voor altijd voor deze mens te zorgen, en de gelovige vraagt aan de Heere: “Wat wilt Gij dat ik doen zal?” (Hand. 9:6). De zaak des Heeren is de zaak van deze mens, en als u in een tijd leeft waarin de ingestelde kerk tot puin geworden is, zoals het nu is, dan is er in uw hart droefheid over de verbreking. En ik zou wel eens willen vragen, ofschoon het mij toch niet zou baten, maar bij wijze van spreken, ik zou wel eens willen vragen aan de mensen die zo voor een kerk ijveren, of ze ook ergens enige heilige tranen hebben liggen over de ondergang van de Nederlandse Hervormde Kerk. Spotten doet een mens! Hij spreekt luid over dingen waarvan hij niet het geringste begrip heeft.

Om niet te uitgebreid te worden: waarin bestaat de gemeenschap met de Heere? Want de gemeenschap noemden wij als tweede zaak waaruit het wonen bij God bestaat. De gemeenschap bestaat nu hierin, dat God de mens toebehoort met al Zijn

deugden, met Zijn heerlijke eigenschappen, met al Zijn beloften, en dat de mens de Heere toebehoort met al zijn noden en behoeften, met al wat hem wedervaart. God zorgt nu voor hem, en hij, de gelovige, komt nu met al zijn moeiten en belangen tot de Heere. In niets wil de gelovige verder een hand hebben. Hij is zichzelf gestorven en hij leeft Gode. En hij heeft een toegang tot de Vader, de ganse dag door. En als hij van de morgen tot de avond tot de Vader wilde naderen, hij zou niet afgewezen worden. Zolang als hij hier is, zal hij zondigen, maar Christus heeft geleerd dat de Vader vergeeft, zeventig maal zevenmaal, dat is tot in het eindeloze! En zo mag hij tot de Vader komen en vergeving vragen, als... als... hij maar niet met God spot, als het hem waarlijk erom te doen is om verlost te mogen worden van de zonde, en hij met de apostel uitroept: “Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” (Rom. 7:24).

En wanneer hij om de zaak Gods op de een of andere wijze vervolgd wordt, dan brengt hij dat tot de Heere. Hij gaat niet tot degene door wie hij op de een of andere wijze vervolgd wordt. Hij spreekt niet van hel en verdoemenis tegen deze mensen. Hij roept hun niet toe: “U zult het wel eenmaal inzien”. Hij spreekt helemaal niet het wee over hen uit, want er is liefde in zijn hart en geen gramschap. Maar hij doet wat anders, en dat is veel erger. Hij legt God de zaak voor, en nu heeft hij vrijmoedigheid om de zaak in haar geheel voor God te leggen, en Hem te vragen: “Heere, is dat Uw zaak niet?” En dan komt het: dan eist hij van de Vader, op grond van het werk en de Persoon van de Heere Jezus Christus, hulp in benauwdheid, en deze hulp betekent de ondergang van zijn tegenstanders, tenzij dat zij zich bekeren. En daardoor wordt hij geleid. Er zijn maar twee zaken: men heeft God mee of men heeft Hem tegen. En als men Hem tegen heeft, dan bewerkt men met al zijn geroep niets. Als God met ons is, al stond de hele wereld tegenover ons, dan wordt alleen maar de raad Gods vervuld en deze raad is in het belang van de Kerk des Heeren.

En nu moet u zich – want ik moet afbreken – nu moet ú zich eens afvragen, eerlijk afvragen, of u de kloof gezien hebt tussen God en uw ziel. En voordat u hier het antwoord op hebt, vraag ik u helemaal niet of u gelooft of wat ook, want ik stel in uw geloof niet het minste belang, en dat doet God ook niet. U moet zich afvragen of u de kloof gezien hebt.

Mijn tweede vraag is of u dat hebt kunnen dragen, en hoe het dan geweest is bij het zien van de kloof.

Mijn derde vraag is: is de kloof bij u weggenomen en is er in plaats daarvan vereniging en gemeenschap gekomen? Antwoord maar eerlijk uit uw hart. Haal er geen godgeleerdheid bij, haal er de Bijbel niet bij, haal er niets bij. Uit uw hart! De Bijbel komt er dan wel bij als het goed is, en alles komt erbij, als het maar goed ligt. Maar u moet het niet met de letter van de Schrift willen goedmaken, en ook niet met een predikatie van mij of van wie ook. Uit het hart hebt u het maar te zeggen, en dan komt de Bijbel erbij; dan komt alles naar u toe, daar doet u niets aan. Uit God en door Hem en tot Hem.

En hoe is de kloof weggenomen? Ik vroeg u eerst: door wie? En nu vraag ik: hoe? En is er vereniging gekomen? Is Christus in uw hart getreden? Naar het woord “Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij” (Openb. 3:20). Wat weet u hiervan te zeggen? Maar alles uit uw hart. De Bijbel komt er wel bij, en de oude schrijvers komen er ook wel bij, voor zover zij goed zijn, en onze predikatie komt er ook wel bij. Zijt gij op het komen van Christus tot u en in u, tot Hem gekomen? En dan de gemeenschap. Is er een gemeenschapsleven tussen u en de Heere? We weten toch wel wat dat is, met iemand gemeenschap te oefenen? Gemeenschap, de man met de vrouw, de vrouw met de man, de vader met de kinderen, de kinderen met de ouders, de vrienden met elkaar, kennissen onderling. Is er gemeenschapsoefening gekomen, dagelijks gemeenschapsoefening? En als u gezondigd hebt, weet u dan nog een andere raad dan het bloed van Christus aan te grijpen?

Is het waarlijk zo dat u geen belangen hebt, dat ze alle in de hand des Heeren zijn en door Hem behartigd worden? Kunt ge tegenspraak, tegenwerking verdragen? Kunt ge het hebben dat ge, naar uw gedachten, benadeeld wordt, gelasterd wordt? Zijt gij een dode, een gestorvene? Als u, uit kracht van verzoeking, u wenst te handhaven tegenover uw naaste als het de zaak Gods niet geldt, hebt u dan leed en bekennt u het de Heere? Zegt u: “Ach, Heere, daar ben ik weer”? Minder dan een druppel van een emmer en een stofje van de weegschaal moet een begenadigd mens wezen. Christus had geen tegenredenen, nietwaar. Alleen als de Vader werd aangerand, sprak Hij, en dan kon Hij geducht spreken; maar anders zweeg Hij. Hij is zwijgende door het leven gegaan. En wanneer u nu in de verzoeking niet gevallen zijt, en niet getracht hebt u te verdedigen, u te handhaven, maar het alles overgegeven hebt aan Hem Die rechtvaardig oordeelt, aan Hem Die het ziet (Hij ziet het immers: “Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve”, Psalm 10:14), als u het nu alles in Zijn hand gegeven hebt, hoe is het dan met u? Zijt ge dan niet innig verblijd? Voelt u zich dan niet getroost en gesterkt? Smeekt u dan niet: “Heere, bewaar mij voor een volgende keer. Help mij, want in mij, voor zover het oude mij aanhangt, brandt het. Het is een vuur dat niet uitgeblust zal worden dan met het sterven. Maar zorgt U ervoor, Heere, dat ik niet de oorzaak ben, dat Gij gelasterd wordt”?

Onderzoek het! “Ontwaak, gij die slaapt!” Jonge mensen, je weet niet wat je toekomst is. Je weet niet hoe gevaarlijk je positie in deze wereld is en worden zal. Luister, kinderen! “Ontwaak, Gij die slaapt, en sta op uit de doden” (Ef. 5:14). Ouders, niet preken tegen uw kinderen, maar ze liefdevol zoeken te waarschuwen, en te zeggen: “Kinderen, we leven in een tijd die erg is, maar jullie gaan een tijd tegemoet die nog erger zijn zal. Als je nu het waarachtig geloof hebt, waarlijk tot God bekeerd zijt, dan zal alles je ten goede zijn; dat heb je nodig, geloof en bekering.” Ouders, denk aan je kinderen!

Amen.

Gebed:

Dat we U danken mochten, Heere, dat deze dingen nog gezegd konden worden, en wil het zondige dat het aankleefde, genadiglijk ons niet toerekenen. Wil het gesprokene gebruiken om ons voor en na te brengen tot de werkelijkheid. Verlos ons van de schijn. Doe ons waarheid kennen, waarheid liefhebben, waarheid zoeken, en laat ons bekennen dat er bij ons wat anders gevonden wordt, maar dat Gij zijt de Waarheid, dat Gij lust hebt in waarheid en in het verborgene wijsheid bekendmaakt.

Laat de waarschuwing ingeslagen zijn, of nog haar gezegende werking doen bij jong en oud. We hebben het allen zo nodig, Heere. We hebben nodig tegengewerkt te worden op meer dan één wijze. We hebben nodig dat Gij ons in de weg treedt, ons waarschuwt, en zegt: “Niet wat gij wilt, maar dit is de weg, wandelt in denzelven”. Laat ons de pijn er dan voor over hebben, want tenslotte kastijdt Gij ons tot ons nut, opdat we Uw heiligheid zouden deelachtig worden, en wat zou het zijn als we de kastijding niet hadden! Heere, er is er nooit één onder Uw volk geweest, of hij heeft gezegd: “Dan zou ik niet zalig zijn geworden; ik zou trouwens ook een bastaard geweest zijn”.

Gedenk ons op de weg en wil ons beschermen.

Geef ons na te denken over de dingen die vóór alle dingen waard zijn om overdacht te worden.

Amen.

Gezongen: Psalm 73:12.

Gebed van Johannes Calvijn

Almachtige God, daar wij niets zijn, ja minder dan niets, zo schenk ons Uw genade, dat wij onze nietigheid erkennen en het vertrouwen op onszelf of op de wereld varen laten. Leer ons, in deemoed onze toevlucht bij U te zoeken en ons tegenwoordige leven evenals ons eeuwig heil vertrouwend in Uw handen te stellen, opdat wij op onze gehele levensweg Uw eigendom zijn en U de eer geven. Laat ons met ootmoedig gebed U voortdurend aanroepen, opdat Gij ons niet een enkele maal hulp moogt verlenen, maar ons de zekerheid schenke, dat Gij altijd bij een iegelijk zijt, die U ernstig en van harte aanroept, totdat wij eindelijk de volle zaligheid ontvangen, die ons in het koninkrijk der hemelen bereid is door Jezus Christus, onze Heere. Amen.